

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto
Jyväskylän yliopisto, Liikuntatieteellinen tiedekunta
Opetushallitus

Tutkimus on Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH), Jyväskylän yliopiston (JYU) sekä opetushallituksen (OPH) yhteistyöhanke. Tutkimusryhmässä edellä mainittuja tahoja edustavat: SUH: Tero Savolainen, Kristiina Heinonen ja Henna Haapala; JYU: Arja Sääkslahti ja Susanna Saari; sekä OPH: Matti Pietilä. Tutkimuksen on tilannut Opetus- ja Kulttuuriministeriö (OKM)

Tutkimussuunnitelma

PERUSKOULULAISTEN UIMATAITO VUONNA 2026

1 Tutkimuksen tausta

Suomessa on yli 168 000 järveä (www.maanmittauslaitos.fi) ja yhteensä 314 604 km rantaviivaa, josta meren osuus on 46 200 km (Suomen Ympäristökeskus 2002). Suomessa asutaan ja eletään vesistöjen läheisyydessä, minkä vuoksi uimataito ja vesiturvallisuusosaaminen eli vesipätevyys ovat Suomessa asuville tärkeitä hukkumisen ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomessa hukkuu ihmisiä asukaslukuun suhteutettuna eniten, sillä 100 000 ihmistä kohti Suomessa luku on 2.1, Norjassa 1.4, Ruotsissa 0.9 ja Islannissa 0.9 (WHO 2024). Tästä syystä uimataito on nimetty välttämättömäksi kansalaistaidoksi (www.suh.fi). Maailman terveysjärjestö WHO (2016) on nimennyt hukkumiskuolemat lasten johtavaksi kuolinsyyksi ja siksi niiden ennaltaehkäisy on tärkeää. Myös Turvallisesti kaiken ikää: Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 painottaa uimataidon merkitystä tapaturmaisten hukkumisten ehkäisyssä. Suomessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa uimataitoon ja vedestä pelastautumiseen on määritelty selkeät oppimisen tavoitteet (Opetushallitus 2014) ja ne ovat myös perusopetuksen päättöarvioinnissa yksi oppimistulosten arvioinnin kohde (Opetushallitus 2020, 278).

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH), LIKES-tutkimuskeskus sekä Opetushallitus ovat selvittäneet vuodesta 1999 alkaen säännöllisin määräajoin lasten uimataitoon liittyviä

tekijöitä Suomessa. Ensimmäisessä aineistonkeruussa vuonna 1999 tutkittiin, kuinka suuri osa kouluista järjestää uinninopetusta oppilailleen. Vuonna 2000 selvitettiin ensimmäisen kerran kuudesluokkalaisten oppilaiden uimataitoa, minkä jälkeen tutkimus toistettiin samanlaisena vuosina 2004, 2006, 2011 ja 2016. Vuonna 2017 selvityksen kohteena oli kuntien uimaopetuksen järjestelyt. (Hakamäki & Rajala 2006; www.suh.fi .) Viimeisin uimataitotutkimus toteutettiin SUH:n, Jyväskylän yliopiston ja Opetushallituksen toimesta vuonna 2022, jolloin oppilaiden uimataidon lisäksi selvitettiin koronapandemian vaikutuksia kuudesluokkalaisten uimaopetuksen järjestelyihin sekä esikouluikäisten vesitaitoja. (Uimataitotutkimus 2022, www.suh.fi)

Näiden aikaisempien tutkimusten avulla on voitu seurata lasten uimataidon kehitystä Suomessa. Samalla ne ovat muodostaneet pohjan ja toisaalta osoittaneet tarpeen selvittää monipuolisemmin ja kokonaisvaltaisemmin lasten uima- ja vedestä pelastautumisen taitoja. Näistä voidaan käyttää yleistermiä vesipätevyys (Stallman ym. 2017; Morgado ym. 2020; Mekkaoui ym. 2025). Aikaisemmat Suomessa kerätyt uimataitotulokset ovat perustuneet lasten omaan arvioon uimataidoistaan. Näissä tutkimuksissa uimataidon määritelmänä on ollut uimataidon pohjoismainen määritelmä: lapsi on uimataitoinen, jos hän syvään veteen jouduttuaan osaa uida 200 metriä, josta 50 metriä selällään. (Kuusela 2000; Kurki & Rajala 2004; Hakamäki & Rajala 2006, www.suh.fi). Aikaisemmat tutkimukset antavat viitteitä siitä, että lasten uimataito olisi aluksi parantunut 2000-luvun kuluessa, sillä vuonna 2000 kuudesluokkalaisista 67 prosenttia ilmoitti olevansa uimataitoinen ja vuonna 2016 vastaava määrä oli 76 prosenttia. Viimeisimmän uimataitotutkimuksen (2022) mukaan lasten uimataito on kuitenkin kääntynyt laskuun, sillä enää 55 prosenttia kuudesluokkalaisista ilmoitti olevansa uimataitoinen. (www.suh.fi)

Aikaisemmat tutkimukset ovat selvittäneet myös uinninopetuksen määrää peruskouluissa. Niiden mukaan 21 prosentissa alakouluista ei järjestetty uinninopetusta lainkaan lukuvuonna 1997-1998 (Kurki & Anttila 1999, 69). Vuonna 2000 vastaava luku on 18 prosenttia (Kuusela 2000), 2004 vuonna 12 prosenttia (Kurki & Rajala 2004) ja 2006 vuonna 10 prosenttia (Hakamäki & Rajala 2006). Tutkimuksiin osallistuneiden opettajien mukaan uinninopetuksen järjestämistä ovat eniten estäneet taloudellisten resurssien niukkuus, kuten uinninopetukseen kuljettamiseen vaadittavat varat. Yksittäisistä syistä merkittävin on uimahallin puuttuminen kunnasta. Nämä tekijät ovat johtaneet siihen, että kouluissa uinninopetusta painotetaan eri luokkatasoille, tyypillisesti alakouluihin. (Kuusela 2000; Kurki & Rajala 2004; Hakamäki & Rajala 2006.)

Aikaisemmat tutkimukset ovat lisäksi osoittaneet, että koulun uimaopetuksen puuttuminen vaikuttaa selvästi oppilaiden uimataitoon. Mikäli oppilailla ei ole kokemusta uinnista ja sen myötä syntyneestä käsityksestä omasta uimataidostaan, muodostaa se selkeän turvallisuusriskin, erityisesti vapaa-ajan harrastuksissa ja kesänvietossa veden äärellä (Vienola ym. 2016; WHO 2016; WHO 2024). Lasten ja nuorten heikentyneen uimataidon vaikutuksista hukkumiskuolemiin ja vaaratilanteisiin vesillä on saatu viitteitä jo muutaman vuoden ajan. Viimeisimpänä kesällä 2025 lyhyen ajan sisällä hukkui uimiseen liittyvissä tapaturmissa useita lapsia ja nuoria, joilla kaikilla oli maahanmuuttajatausta. Aikaisemmat kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet, että vähemmistöihin kuuluvilla väestöryhmillä, kuten maahanmuuttajilla, on muita suurempi hukkumisriski (Tyr ym. 2024; Willcox-Pidgeon ym. 2020). Tästä syystä riittävä uinninopetus ja sen avulla saavutettu uimataito olisi tärkeää turvata jokaiselle peruskoulun oppilaalle Suomessa. (Kuusela 2000; Kurki & Rajala 2004; Hakamäki & Rajala 2006; Hakamäki 2016.)

2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelmat

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää peruskoulun kuudes – ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden uimataitoa ja siihen keskeisesti yhteydessä olevia erilaisia tekijöitä. Osalla kysymyksistä pyritään selvittämään uimataidon trendiä vertailemalla vuoden 2026 tuloksia vuosina 2000, 2004, 2006, 2011, 2016 ja 2022 saatuihin tutkimustuloksiin lasten käsityksestä omasta uimataidostaan. Lasten oma käsitys uimataidostaan ei kuitenkaan välttämättä kuvaa todellista uimataitoa ja sen vuoksi tutkimuspaikkakunnista selvitetään uimaopettajien tilastoinnin perusteella uimataitoisten oppilaiden määrä. Kuudesluokkalaisten lisäksi tutkimuksen tavoitteena on ensimmäistä kertaa selvittää yhdeksäsluokkalaisten uimataitoa, heidän vesiturvallisuuteensa vaikuttavia asenteita ja käyttäytymistä sekä mahdollisia tuen tarpeita.

Tässä tutkimuksessa uimataidon määritelmänä käytetään samaa pohjoismaista uimataidon määritelmää, jota on käytetty myös aikaisemmissa tutkimuksissa. Määritelmän mukaan henkilö on uimataitoinen, jos hän syvään veteen pudottuaan niin, että pää käy veden alla ja päästyään pinnalle osaa uida 200 metriä, josta 50 metriä selällään (www.suh.fi). Alkeisuimataidolla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan taitoa uida yhtäjaksoisesti 10 metriä ja perusuimataidolla 50 metrin uimista (www.suh.fi). Alkeisuimataito ja perusuimataito ovat tärkeitä lasten uimataidon kannalta ja antavat erinomaisen kuvan lasten uimataidon kehittämisestä perusopetuksen aikana.

Tutkimuskysymykset ovat:

- 1) Kuinka suuri osuus kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisista on uimataitoisia pohjoismaisen uimataidon määritelmän mukaisesti?
 - Mikäli pohjoismainen uimataidon määritelmä ei täyty, niin kuinka suurella osuudella oppilaista on alkeisuimataito ja perusuimataito?
 - vastaako kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten itsensä arvioima uimataito uinninopetuksen järjestäjän tietoja uimataitoisten oppilaiden määrästä?
- 2) Kuinka suuri osa kouluista järjestää uinninopetusta kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisille?
 - Jos uinninopetusta ei järjestetä, niin miten oppilaille turvataan opetussuunnitelman mukainen uinninopetus?
- 3) Minkälaisia eroja oppilaiden uimataidossa, vesiturvallisuusosaamisessa ja taustatekijöissä (esim. sukupuoli, toimintarajoitteet ja etninen tausta) on niiden kuntien ja koulujen välillä, joissa uinninopetusta järjestetään verrattuna niihin, joissa uinninopetusta ei järjestetä?
- 4) Miten kunnissa ja kouluissa seurataan oppilaiden uimataidon kehittymistä?

3 Tutkimusmenetelmät

3.1 Oppilaiden uimataito

Kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten uimataidon selvittämiseksi oppilailta kysytään heidän itsearvioimaansa uimataitoa. Jotta tässä aineistonkeruussa saadaan vertailukelpoista tietoa aikaisempien uimataitotutkimuksien (vuosina 2000, 2004, 2006, 2011, 2016 ja 2022) kanssa, kyselylomakkeessa käytetään samoja kysymyksiä uimataidon selvittämiseksi. Koska kyselylomakkeella saadaan tietoa vain vastaajien itsearvioidusta uimataidosta, tehdään soveltuvissa kunnissa vertailua uimataitoisten määrästä uinninopetuksen järjestäjien keräämiin rekisteritietoihin uimataitoisten kuudesluokkalaisten prosenttiosuuksiin. Näin voidaan arvioida sitä, kuinka realistisesti kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset pystyvät arvioimaan uimataitoaan. Joillakin paikkakunnilla uinninopetuksen järjestäjät saattavat myös järjestää oppilaiden todellisen uimataidon testaamisen. Sitä verrataan oppilaiden itsearvioituun uimataitoon ryhmätasolla.

Yhdeksäsluokkalaisille suunnatussa kyselylomakkeessa selvitetään oppilaiden itsearvioimaa uimataitoa, minkä lisäksi kysymyslomake sisältää kysymyksiä vesiturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä, kuten asenteista ja riskikäyttäytymisestä veden äärellä. Kyselylomakkeen avulla selvitetään mahdollisia tuen tarpeita ja niiden vaikutuksia oppilaiden uimataitoon.

Tässä tutkimuksessa selvitetään myös erityisesti sukupuolen, etnisen ja kulttuurisen taustan, toimintarajoitteiden sekä aikaisempien uintikokemusten yhteyttä niin uimataitoon kuin vesiturvallisuuteen liittyviin asenteisiin ja toimintatapoihin. Tässä vuonna 2026 toteutettavassa uimataitotutkimuksessa kerätään ensimmäistä kertaa tietoa oppilaiden uimataidosta perusopetuksen päättävällä eli yhdeksännellä luokalla.

Otoksen valinta

Uimataitotutkimuksen perusjoukko muodostuu Suomen ala- ja yläkouluista lukuvuonna 2025–2026. Tutkimuksessa käytetään samaa satunnaisotantamenetelmää kuin vuoden 2022 tutkimuksessa (Uimataitotutkimus 2022, s. 7–8). Koulut on valittu satunnaisotoksella Opetushallitukselta saadusta peruskoulujen rekisteristä. Kysely lähetetään kymmenesosaan alakouluista sekä niiden lähimpänä olevaan yläkouluun. Otoksessa (n=73 kuntaa) hyödynnetään kuntien maakuntajakoa (AVI-alueet: Etelä-, Itä-, Länsi- ja Sisä-, Lounais- ja Pohjois-Suomi sekä Lappi) ja alueellisen otoksen koko pyritään suhteuttamaan alueen asukasmäärä koko Suomen asukastiheyteen. Kustakin otokseen valitusta koulusta otetaan mukaan satunnaisesti valittava kuudes ja yhdeksäs luokka tai vastaavasti pienissä kouluissa kaikki kuudennen ja yhdeksännen luokan oppilaat. Samaa otantastrategiaa vuoden 2022 uimataitotutkimuksen kanssa noudattamalla saadaan mahdollisuus tarkastella kansallisen kartoituksen lisäksi uimataidon muutosta samoilla tutkimuspaikkakunnilla vuosien 2022 ja 2026 välillä.

Satunnaisotannan lisäksi tutkimukseen kutsutaan kuntia. Ennakkoilmoittautumisia on saatu n. 50, joista kymmenen on ruotsinkielisistä kunnista. Ruotsinkielisten koulujen tavoittamiseksi tehdään yhteistyötä Folkhälsan förbundet rf:n kanssa. Tällaisella lisäotoksella pyritään saamaan vertailevaa tietoa myös sellaisista kunnista, joissa uimaopetuksen tiedetään toteutuvan hyvin monien aikaisempien vuosien perusteella.

Tutkimusotokseen tavoitellaan noin 500 koulua, joista mukaan kutsutaan yhteensä noin 10 000 oppilasta.

Tutkimuksen aikataulu

Tutkimuksen tiedonkeruu valmistellaan tammikuussa 2026, jolloin tutkimukselle haetaan tarvittaessa Jyväskylän yliopiston eettisen toimikunnan lausunto. TENK:in asettamat kriteerit eettisen lausunnon tarpeelle eivät täyty, mutta koska tutkimus kohdistuu alaikäisiin lapsiin, lausunnon tarve halutaan varmistaa. Myönteisen lausunnon jälkeen otokseen valituilta **kunnilta haetaan kuntakohtaiset tutkimusluvut**.

Helmikuussa 2026 kuntien sivistystoimenjohtajille lähetetään kysely kunnan koulujen uinninopetuksen järjestelyistä esikoululaisille sekä peruskoulun eri luokka-asteille.

Koulujen rehtoreille tai johtaville opettajille lähetetään kyselylomakkeen sisältävä sähköinen kirje **helmi-maaliskuussa 2026**. Kirjeessä heitä pyydetään tukemaan ja motivoimaan sitä opettajaa osallistumaan, jonka luokka valikoituu tutkimuskohteeksi. Pienemmissä kouluissa kyselylomake kohdistetaan kaikille kuudennen luokan oppilaille.

Maaliskuussa 2026 rehtori saa sähköisen kyselylomakkeen, jossa on yleinen koko koulua koskeva osa (mm. kysymyksiä koulun uinninopetuksen käytännöistä sekä siitä, onko kunnassa uimahalli ja kuinka kaukana koululta se sijaitsee). Rehtori voi välittää tämän kyselyn koulun uinninopetuksen järjestelyistä vastaavalle opettajalle, mikäli ei pysty siihen itse vastaamaan. Otokseen valittujen luokkien opettajat saavat oppilaille tarkoitetun uimataidon kyselylomakkeen vastauslinkin, jonka hän antaa oppilaittensa käyttöön. Pääsääntöisesti kysely pyritään toteuttamaan sähköisenä, mutta vaihtoehtona on myös paperinen versio kyselylomakkeesta. Oppilaat vastaavat kyselyyn kirjallisesti opettajan ohjeiden mukaisesti. Sähköinen kysely palautuu suoraan järjestelmään, mutta paperiset lomakkeet opettaja palauttaa etukäteen maksetulla kirjekuorella. Mikäli tutkimuskoululta ei ole palautunut kyselyjä, niin opettajille lähetetään **muistutusviesti huhtikuussa 2026**.

Kyselylomake on kehitetty aikaisemmin vuosina 2000, 2004, 2006, 2011, 2016 ja 2022 toteutettujen tutkimusten lomakkeiden pohjalta. Tässä aineistonkeruussa kyselyyn lisätään kysymys taustamuuttujista kuten etninen tausta (Liitu 2023-2024 -tutkimuksen kyselylomake 5-, 7- ja 9-luokkalaisille. A-lomake (LIITU579A-lomake), kysymys nrot 16,17,18 ja 19 jos vastannut kysymykseen 16 muualla kuin Suomessa), koettu taloudellinen tilanne (LIITU579A-lomake kysymyksen numero 133) sekä oppilaan koettu toimintarajoite (LIITU579A -lomake, kysymys

numero 22, 23 ja 24). Kyselylomakkeen muutoksissa pyritään säilyttämään vertailtavuus aikaisempiin uimataitotutkimuksiin sekä mahdollisuus verrata taustamuuttujia kansalliseen Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa eli LIITU -tutkimukseen.

3.2. Tutkimusaineiston käsittely ja tutkimusraportin aikataulu

Kyselylomaketiedot sekä kunnista saatavat uimataitoisten oppilaiden tilastotiedot tallennetaan sähköiseen muotoon **huhtikuussa 2026**. Aineisto käsitellään, tulokset analysoidaan ja tulkitaan sekä kirjoitetaan raportin muotoon Jyväskylän yliopistossa **kevään ja syksyn aikana 2026**. Yhteistyössä koko ryhmän kanssa tehdään tulosten laajempi yhteiskunnallinen pohdinta sekä johtopäätökset uinninopettajakoulutuksen ja kuntien uinninopetuksen järjestämisen näkökulmista.

Tutkimusraportti kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten uimataidosta, sekä kunnan uinninopetuksen kokonaismäärästä valmistuu **joulukuussa 2026**. Alustavia tietoja kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten uimataidosta on kuitenkin käytettävissä jo **toukokuussa 2026**, kansallisen Uimataitoviikon yhteydessä.

Raportti alakoululaisten uimataidosta julkistetaan tutkimuksen tulosten ja raportin valmistumisen jälkeen **joulukuussa 2026** järjestettävässä julkistamisseminaarissa.

3.3 Tutkimuksen yhteiskunnallinen merkitys ja vaikuttavuus

Tutkimuksen tulokset antavat käsityksen uimataitoisten kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten määrästä. Koska edellisestä tiedonkeruusta on kulunut neljä vuotta, kuvailevien tietojen avulla on mahdollista nähdä eri aikaväleillä tapahtunutta trendimuutosta. Trendikäyrien tulkinnan perustaksi voidaan yhdistää erilaisia kunnallisia ja valtakunnallisia toimenpiteitä ja tapahtumia, jotka ovat saattaneet vaikuttaa muutoksiin. Näin eri ajanjaksoina tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida tiedolla johtamisen tueksi. Alueellisesti edustavan tutkimusaineiston perusteella voidaan arvioida myös uinninopetuksen alueellisen tasa-arvon toteutumista. Yläkoululaisten uimataidosta ja vesiturvallisuuteen vaikuttavista asenteista saadaan myös ensimmäistä kertaa valtakunnallista tietoa eri toimijoiden käyttöön.

Tutkimuksen tuloksista tiedotetaan kansallisesti ja julkistamistilaisuuden yhteydessä pyritään, herättämään kansallista keskustelua uinninopetuksen ja vesiturvallisuuden tärkeydestä. Saatujen kansallisten tulosten perusteella on mahdollista tunnistaa paitsi keskeisiä syitä lasten uimataidottomuudelle, myös hyväksi havaittuja uinninopetuksen organisointimalleja opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisen uimataidon ja vesiturvallisuusosaamisen saavuttamiseksi. Oppilaiden anonymiteetti varmistetaan sillä, että tuloksia julkistetaan vain sellaisissa kategorioissa, jotka perustuvat vähintään 10 henkilön vastauksiin.

Tutkimusryhmän jäsenet edustavat Suomessa keskeisiä uinninopetukseen ja uinninopettajakoulutukseen liittyviä tahoja. Ajantasainen tutkimustieto lasten- ja nuorten uimataidosta ja siihen yhteydessä olevista tekijöistä tulee hyödynnettäväksi välittömästi uimaopettajakoulutukseen (SUH), liikunnanopettajakoulutukseen (Jyväskylän yliopisto) sekä peruskoululaisten liikunnan opetussuunnitelmatyöhön (OPH). Lisäksi Opetus- ja Kulttuuriministeriö arvioi tutkimuksen tulosten perusteella kunnille suuntaamansa rahoituksen vaikuttavuutta lasten – ja nuorten uimataidon näkökulmasta.

LÄHTEET

Chan, D. Lee, A. Hamilton, K. 2020. Descriptive epidemiology and correlates of children's swimming competence. *Journal of Sports Sciences* 38 (19).

Hakamäki, M. 2016. Kuudesluokkalaisten uimataito Suomessa. LIKES-tutkimuskeskus. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 323.

Hakamäki, M. & Rajala, K. 2006. Kuudesluokkalaisten ja aikuisten uimataito Suomessa 2006. Jyväskylä. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 183. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.

Kurki, J. & Anttila, R. 1999. Uintitaito ja uinninopetus Suomessa. Jyväskylä. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 117. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.

Kuusela, J. 2000. Suomalaisten 6. luokkalaisten uimataito. Jyväskylä. LIKES-tutkimuskeskuksen julkaisematon tutkimusraportti.

Kurki, J. & Rajala, K. 2004. Kuudesluokkalaisten ja aikuisten uimataito Suomessa. Jyväskylä. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 164. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.

Mekkaoui, L., Vogt, T., Camporelli, F., Costa, A. M., Costa, M. J., De Martelaer, K., D'Hondt, E., Garrido, N. D., Gandrieau, J., Kwasna, A., Ljødal, I., Olstad, B. H., Rejman, M., Rudnik, D., Santos, C. C., Schnitzler, C., Simonsen, E., Soares, S., Staub, I., Van Droogenbroeck, L., & Potdevin, F. (2025). Improving Water Safety and Long-term Engagement in Aquatic Physical Activity: The Aquatic Literacy Framework. *Journal of Teaching in Physical Education* (published online ahead of print 2025). Retrieved Oct 1, 2025, from <https://doi.org/10.1123/jtpe.2024-0244>

Moran, K., Stallman, R., Keig, K., Per-Ludvik, D., Dagmar, B., Jennifer, D., Petrass, L., McElroy, G. Keith, Goya, T., Teramoto, K., Matsui, A. & Shimongata, S. 2012. "Can You swim? An Exploration of Measuring Real and Perceived Water Competency," *International Journal of Aquatic Research and Education* 6 (2).

Morgado, L., De Martelaer, K., D'Hondt, E., Barnett, L.M., Costa, A., Howells, K., Sääkslahti, A. & Jidovtseff, B. 2020. Testing manual of the pictorial Scale of Perceived Water Competence (PSPWC): Test Manual 2nd Edition. Early Years SIG AIESEP. DOI:10.13140/RG.2.2.36152.57601/1

Opetushallitus. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki.

Opetushallitus 2020. Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit, Opetushallituksen määräys OPH-5042-2020.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2020. Turvallisesti kaiken ikää: Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 sekä selvitys kustannuksista. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:33.

Stallman, R. K., Moran Dr, K., Quan, L. & Langendorfer, S. 2017. From swimming skill to water competence: Towards a more inclusive drowning prevention future. International Journal of Aquatic Research and Education, 10 (2), Article 3.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH):

Vuosi 2006 http://www.suh.fi/files/1789/Kuudesluokkalaisten_uimataito_2006.pdf

Vuosi 2011 https://www.suh.fi/files/200/uimataitoraportti_fin.pdf

Vuosi 2016 https://www.suh.fi/files/2876/Uimataitotutkimus_LIKES_2016.pdf

Vuosi 2017: http://www.suh.fi/files/1981/Uimaopetuksen_jarjestelyt_kunnissa_2017.pdf

Vuosi2022:https://suh.fi/wp_content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ja_esikoululaisten_uimataidosta_seka_koronapandemian_vaikutuksista_koulujen_uinninopetukseen.pdf

Suomen Ympäristökeskus. 2002. Uutiset: Suomen rantaviivan pituus

Tyr, A., Molander, E., Bäckström, B., Claesson, A. & Zilg, B. 2024. Unintentional drowning fatalities in Sweden between 2002 and 2021. BMC Public Health **24**, 3185. <https://doi.org/10.1186/s12889-024-20687-3>

Valtion Liikuntaneuvosto 2024. Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2025/05/LIITU-2024-raportti.pdf>

Vienola, R., Gudmundsson, H. & Heinonen, K. 2016. Swimming ability and drowning prevention – do they have something in common? A Nordic case study. *Injury prevention* 22, 266.

WHO. 2014. Global report on drowning: preventing a leading killer.

WHO. 2024. Global status report on drowning prevention.

Willcox-Pidgeon S. M., Franklin R. C., Leggat P. A. & Devine, S. 2020. Identifying a gap in drowning prevention: high-risk populations. *Injury Prevention* 26, 279-288.

www.maanmittauslaitos.fi Uutishuone: Järvien määrä Suomessa

LIITE 1

Tutkimushankkeen aikataulu

Syksy 2025	Tutkimushankkeen suunnittelu, tutkimussuunnitelman laatiminen
Joulukuu 2025	Oppilaiden kyselylomakkeiden suunnittelu (sisältäen sähköisen kyselyn teknisen toteuttamisen)
Tammikuu 2026	Satunnaisen tutkimusotoksen valinta Tutkimukselle haetaan tarvittaessa Jyväskylän yliopiston eettisen toimikunnan lausunto
Helmi-maaliskuu 2026	Otokseen valikoituneille kunnille kuntakohtainen tutkimuslupa
Maaliskuu 2026	Sivistystoimenjohtajien kysely Kunnan uinninopetuksesta vastaavien koordinaattoreiden puhelinhaastattelu
Helmi-maaliskuu 2026	Tutkimuslupapyynnot kouluille
Maaliskuu – huhtikuu 2026	Oppilaskyselyt (6.- ja 9.-luokkalaiset) Rehtorien kyselyt
Toukokuu 2026	Tulosten analyysi Alustavien tulosten julkistaminen kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten uimataidosta (Uimataitopäivän osana)
Kesä 2026	Tulosten analyysi
Syksy 2026	Tutkimusraportin kirjoittaminen
Joulukuu 2026	Tulosten ja tutkimusraportin julkistamisseminaari

LIITE 2

Tutkimushankkeen talousarvio

KULUT

Henkilöstökulut	17 000
Tutkimusavustaja/harjoittelija palkkakulut	
Tutkimusryhmään kuuluvien SUH:n kouluttajien palkkakulut	
SUH:n koulutussuunnittelijan palkka hankkeeseen käytetyistä tunneista	
Ulkopuoliset palvelut	14 500
Sähköisten kyselylomakkeiden tuotanto ja helpdesk-palvelut / Surveypal	
Kyselylomakkeiden, raportin ym. käännökset	
Tutkimusraportin taitto	
Taloustutkimuksen maahanmuuttajapaneelin kysymykset vanhemmille	
Julkistamistilaisuuden striimaus	
Matkakulut	2 500
Oppilaiden uimataidon mahdolliset testaustilaisuudet	
Julkistamiseen liittyvät matkakulut tutkimusryhmälle	
Tila- ja järjestelykulut	1 500
Julkistamistilaisuuden tila- ja järjestelykulut	
Materiaalikulut	1 000
Tutkimusraportin ja muun materiaalin painatus	
YHTEENSÄ	36 500

RAHOITUSSUUNNITELMA

OKM:n avustus	29 000
SUH:n oma rahoitusosuus	7 500
YHTEENSÄ	36 500

Lisäksi hankkeeseen antavat työpanosta tutkimuksesta Jyväskylän yliopistossa vastaava liikuntapedagogiikan apulaisprofessori Arja Sääkslahti ja SUH:n toiminnanjohtaja Kristiina Heinonen.

LIITE 3

Tutkimushankkeen henkilöstö ja tehtävät 2025–2026

SUH

- Kristiina Heinonen, toiminnanjohtaja:
 - Tutkimussuunnitelma, rahoitushaku, kyselylomakkeiden ja haastattelurungon hyväksyntä, työryhmäpalaverit, raportin suunnittelu ja kommentointi, julkaisutilaisuus, hankkeen loppuraportointi
- Tero Savolainen, koulutussuunnittelija:
 - Tutkimussuunnitelma, kyselylomakkeiden ja haastattelurungon laadinta, työryhmäpalaverit, haastattelut, raportin suunnittelu, raportin kirjoittaminen, julkaisutilaisuus
- Henna Haapala, uimaopetuksen kouluttaja:
 - Tutkimussuunnitelma, kyselylomakkeiden ja haastattelurungon laadinta, eettinen hakemus tutkimukselle, työryhmäpalaverit, raportin ja aineistonkäsittelyn suunnittelu, raportin kirjoittaminen, julkaisutilaisuus
- Piia-Liisa Lehtimäki ja nn., tutkimusavustaja/harjoittelija
 - Kuntakohtaiset tutkimusluvut, uinninopetuksen koordinaattoreiden haastattelut ja haastatteluaineiston käsittely

Jyväskylän yliopisto:

- Arja Sääkslahti, liikuntapedagogiikan professori:
 - Tutkimussuunnitelma, kyselylomakkeiden ja haastattelurungon laadinta, eettisen toimikunnan puolta tutkimukselle, työryhmäpalaverit, raportin ja aineistonkäsittelyn suunnittelu, raportin kirjoittaminen, julkaisutilaisuus
- Susanna Saari, Liikuntapedagogiikan yliopistonopettaja (opetusalue uinti), SUH uinnin kouluttaja
 - Tutkimuksen suunnittelu, kyselylomakkeiden ja haastattelurunkojen laadinta, työryhmäpalaverit, raportin kirjoittaminen, julkaisutilaisuus

Opetushallitus:

- Matti Pietilä, opetusneuvos:
 - Työryhmäpalaverit tarpeen mukaan, yhteydet OPH:een, julkaisutilaisuus

Surveypal:

- Timo Koskela/Roosa Lipponen, asiantuntija:
Työryhmätyöskentely, tutkimuksen sähköisen lomakkeen teknisen toteutuksen suunnittelu, kuvailevat tulokset aineistosta